

ՄԱՏԵՆԱԽՕՍԵԱՆ.

ՅՈՎՀԼԵՆԵՒՍ ԿՈՍՏԱՆԵՆԵՆՑ. Հիրակի լեզենդա-
ներին և ժողովրդա-
կան կեանքին. Ալեք-
սանդրապոլ. տպար.
Մալխ. 1896. 8 78.
գինն է 30 կոպ.

Սա մի ժողովածու է 22 ոտանաւորների, ո-
րոնցից 13 Հիրակի լեզենդաներին են, իսկ մնա-
ցեալները ժողովրդական կեանքին, ժողովրդական
բանաստեղծութեան ոգին և կորովը. հնչում են այս
երգերի միջից և իւրաքանչիւրը զրանցից հայի սրտի
մի մի թելերն է հնչեցնում. սակայն ամիսն որ այդ
ներքին արժէքին չէ համապատասխանում արտաքին,
գեղարուեստական ձևն, որ շատ անմշակ է. Պ. Յ.
Վ. գիտէ ընտրել ժողովրդական ստեղծագործութիւն-
ներից բուն գեղարուեստականը, որ ապացոյց է
բանաստեղծական ճաշակի, բայց ամենագեղեցիկ
նիւթն անգամ անտաշ ձևի տակ իւր արժէքի մեծ
մասը կորցնում է, ուստի խորհուրդ ենք տալիս հե-
ղինակին ժողովրդական բանաստեղծութեան գոհար-
ները լաւ մշակել, մանաւանդ ուշք դարձնել տա-
ղաւորութեան, լեզուի գեղեցկութեան և ներգաշ-
նակութեան վրայ և ամենայն չափաւոր տող ոտա-
նաւոր չը համարել:

Կ. ԿՈՍՏԱՆԵՆԵՆՑ. Ն որ ժ ո ղ ո վ ա ծ ու Գ.
Պրակ. Միջնագա-
րեան Հայոց տաղերու
ոտանաւորներն, Թիֆ-
լիզ, տպ. Շարաձէի, եր. 69,
գինն է 20 կոպ.

Մեր միջնագրեան բանաստեղծութեան մէջ
են թաղուած հայ ժողով. բանաստեղծութեան
հնագոյն գանձերն, որ ցարդ անձանթ չէին մնացել
հայ գրագէտներին, մեր նախկին զարերի բանաս-
տեղծներն մինչև Թ. զարու սկիզբը հլու հպա-
տակ են եղել ժողովրդական բանաստեղծութեան
աւանդութիւններին և եղանակներին, միայն նորա-
գոյն բանաստեղծներն են, որ օտար աւանդութիւն-
ների ու եղանակների գերի են, ուստի ժամանակ է
հնի վրայ ևս ուշադրութիւն դարձնելու. Սակայն
այս չէ միայն մեր միջնագրեան բանաստեղծու-
թիւնների ժողովելու օգուտն, զրա զխաւոր նպատա-
կը գրականական, պատմական և լեզուական է, ո-
րովհետև զրանց մէջ պահպանուած են հին գրական
աւանդութիւններ, պատմական անցքեր և լեզուի հա-
րուստ և անյայտ գանձ, Այս երրորդ ժողովածուի
մէջ կան 18 երգեր, որոնց հեղինակներից 10 հոգի
յայտնի են. առանձին ուշադրութեան արժանի են

ծայրայանգերն (Refrain), որ անշուշտ ժողովրդական
են, օրինակ.

«Մի թափիր վարդ, մի թափիր
Մի լափեր վարդ:

կամ

«Այ լից ու տուր, այ լից ու տուր
Անապակէդ այ լից ու տուր:

Հայ գրականութեան ուսումնասիրողների հա-
մար այս երգերն մեծագին գանձեր են:

ՅՈՎ. ԹՈՒՄԱՆԵՆԵՆՑ. 1. Մծիրի, Լերմոնտովի,
Հրատ. Փ. Վ. 1896. տպ.
Յ. Մարտ. գինն է 15 կոպ.
2. Դաշնակներ, Հրատ.
Փիլ. Վարդապետեանի Թ.
1896. տպ. Յ. Մարտ.
գինն է 15 կոպ.

Պ. Վարդապետեանն ամսական մի երկու այս-
պիսի փոքրիկ և գեղեցիկ տպագրուած տետրակներ
է հրատարակում, որոնք բոլորն էլ ցարդ Յ. Թու-
մանեանցի գրչին են դուրս եկած, Գովելի է այս
ձեռնարկութիւնն և շնորհակալութեան արժանի
քանի որ դրա նպատակն է մեր գրականութիւնը
հարստացնել, բանաստեղծական դիւրամտալի եր-
կերով. Պ. Թումանեանցի թարգմանութիւնը Լեր-
մոնտովից աւելի յաջողակ է, քան թէ Բայրենից
արած թարգմանութիւնը, երեւի ընագրի գիւրամատ-
չելի լինելն է պատճառը. Մծիրին ընտելեան մի
բուն երգ է, զրուած է անպայման գեղարուես-
տական լեզուով, որ և առանձին արժէք է տալիս
զրան ուսու գրականութեան մէջ. պ. Թ. թարգմա-
նութիւնը յաջող հառուածների հետ ունի և ան-
յաջող ու անմշակ հառուածներ, զրա պատճառն է
անշուշտ շուտով լոյս հանելու տենչը, մեր նոր բա-
նաստեղծներին լեզուն ու ձևը մշակելու աշխատան-
քը կրկին ու կրկին պիտի յանձնարարենք, Դաշ-
նակների բանաստեղծական արժէքը միջակ է, հին
ու նոր եղանակներ (Mativ) են զրանք և չունեն ա-
ռանձնայատուկ նշաններ, յարգելի հեղինակին խոր-
հուրդ կրտայինք ջանասիրութեամբ մեծ քնարերգ-
ներին ուսումնասիրել և չը շտապել դաշնակներն
արագ արագ հնչեցնելու:

Ն. Բ.

ՍՏԱՅՈՒՆԻ ԳՐԳԵՐ

ՍՈՒՐԲ ԳՐՈՑ ՀԻՆ ՈՒՆԻՍԻ պատմութեանց ըն-
դարձակ աշխարհարաբը լուսարանութեամբ և աշ-
խարհի անցքերով, աշխատասիրեց Գ. Բ. Մանդա-
կունի. Թիֆ. 1896.

2. Исследование и статьи Н. О. Эмина. Москва.
1896.

3. ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱՏԵՆԱԽՕՍԵԱՆ, Ի.—Վարդա-
պետութիւն առաքելոց և այլն
Հ. Յ. Տաշեան. Վիեննա. 1896.